

Casusluq, xəbərçilik, sirri ifşa etmək

Casusluq, xəbərçilik, sirri ifşa etmək

Sual 1388: İşçilərdən birinin dövlət əmlakını mənimsəməsi barəsində bir neçə yazılı məlumat daxil olmuşdu və bu ittiham barəsində araşdırma aparıldıqda bu məlumatlardan bəzisinin doğru olduğu aşkar oldu. Amma müttəhim şəxs sorğu-suala çəkilərkən bütün bu ittihamları inkar edir. Nəzərə alsaq ki, bu məlumatlar məhkəməyə göndərildiyi təqdirdə həmin şəxsin abır-heysiyyəti gedəcəkdir, bu məlumatları məhkəməyə göndərmək olar, yoxsa yox? Əgər olmazsa, bu məsələni bilən şəxslərin vəzifəsi nədir?

Cavab: Əgər beytul-malı və dövlət əmlakını qorumaq vəzifəsini daşıyan şəxs işçilərdən birinin və ya başqa birisinin dövlət əmlakını mənimsədiyindən xəbər tutsa, haqqın bərqərar olunması üçün bu barədə olan məlumatlarını aidiyyəti qurumlara təqdim etməkdə şəri və qanuni baxımdan məsuliyyət daşıyır. Müttəhimin abır-heysiyyətinin aradan gedəcəyindən qorxmaq, beytul-malın qorunmasında səhlənkarlıq göstərməyə qanuni əsas hesab olunmur. Başqa şəxslər də öz məlumatlarını dəlil-sübutlarla aidiyyəti qurumlara təqdim etməlidirlər ki, araşdırma aparıldıqdan və məsələ sübuta yetdikdən sonra lazımi ölçü götürülsün.

Sual 1389: Bildiyiniz kimi, bəzi mətbuatlar oğruların, dələduzların, idarələrdə rüşvət alanların, əxlaqsızlıq edənlərin, gecə yığıncaqları təşkil edən dəstələrin tutulduqları barədə xəbərlər dərc edirlər. Bu kimi xəbərləri dərc etmək bir növ pis əməli yaymaq hesab olunmurmu?

Cavab: Baş verən hadisələri mətbuatda dərc etmək pis əməli yaymaq hesab olunmur.

Sual 1390: Hansısa bir təhsil ocağının tələbələri müşahidə etdikləri pis əməllər barəsində tərbiyə işləri üzrə məsul şəxslərə məlumat verə bilərlərmə ki, bu əməllərin qarşısı alınsın?

Cavab: Əgər bu məlumatlar aşkarda yerinə yetirilən əməllər barəsində olarsa və casusluq və qeybət hesab olunmazsa, bu barədə məlumat verməyin maneəsi yoxdur. Hətta əgər “pis işlərdən çəkindirməy”in müqəddiməsindən hesab olunarsa, bu işi etmək vacibdir.

Sual 1391: Bəzi idarə məsullarının haqsızlıqlarını və xəyanətlərini camaata açıb demək olarmı?

Cavab: Haqsızlığın baş verdiyini araşdırdıqdan və buna əmin olduqdan sonra bu barədə araşdırma aparmaları üçün aidiyyəti qurumlara məlumat verməyin maneəsi yoxdur. Hətta əgər “pis işlərdən çəkindirməy”in müqəddiməsindən hesab olunarsa, bu işi etmək vacibdir. Amma bunu camaata açıb deməyin bir əsası yoxdur, əksinə, əgər fitnə-fəsada və İslam dövlətinin zəifləməsinə səbəb olarsa, bu işi görmək haramdır.

Sual 1392: Möminlərin əmlakı barəsində araşdırma aparmaq və bu barədə zalım dövlətə məlumat verməyin hökmü nədir? Xüsusilə də, əgər bu iş möminlərin incidilməsi və onlara ziyan dəyməsinə səbəb olarsa?

Cavab: Bu kimi işlər şəriət baxımından haramdır. Əgər möminlərə dəyən ziyan onlardan zalım məsullara xəbərçiliyə görə olarsa, xəbərçilik edən şəxs həmin ziyana zamindir (onun boynundadır).

Sual 1393: Əgər mömin bir şəxsin haram iş gördüyü və ya vacib işi tərk etdiyi müşahidə edilərsə, “yaxşı işlərə dəvət” və “pis işlərdən çəkindirmə” məqsədilə onun şəxsi və ya qeyri-şəxsi işləri barəsində araşdırma aparmaq olarmı? Camaatın yanlış işlərini

aşkarlamaqda bir vəzifə daşımayan, amma bu xüsusda araşdırma aparan şəxslərin hökmü nədir?

Cavab: Rəsmi müfəttişlərin idarə işçilərinin işi barəsində qanun çərçivəsində rəsmi araşdırma aparmalarının maneəsi yoxdur. Amma başqalarının işləri barəsində, yaxud işçilərin rəftarları və əməlləri barəsində onların sirlərini aşkarlamaq məqsədilə qanun çərçivəsindən kənar olaraq araşdırma aparmağa, hətta rəsmi müfəttişlərə belə, icazə verilmir.

Sual 1394: Şəxsi sirləri və xüsusi məsələləri başqalarına açıb danışmaq olarmı?

Cavab: Şəxsi və xüsusi məsələləri başqalarına açıb danışmaq əgər hansısa bir şəkildə müəyyən şəxslərə də aid olarsa, yaxud fəsada yol açarsa, buna icazə verilmir.

Sual 1395: Psixoloqlar əksər hallarda xəstəliyin səbəbini və onun müalicə yollarını tapmaq üçün xəstədən şəxsi və ailə məsələləri barəsində suallar soruşurlar. Xəstə bu suallara cavab verə bilərmi?

Cavab: Əgər bu suallara cavab vermək fəsada yol açmazsa və başqa bir şəxsə qarşı hörmətsizlik və onun qeybətini etmək sayılmazsa, maneəsi yoxdur.

Sual 1396: Bəzən təhlükəsizlik məmurları fəsad mərkəzlərini və terrorçu qrupları aşkarlamaq üçün bəzi mərkəzlərə daxil olmağı və bəzi qrupların daxilinə nüfuz etməyi zəruri hesab edirlər. Necə ki, kəşfiyyat və araşdırma üsulları da bunu tələb edir. Bu işin şəriət baxımından hökmü nədir?

Cavab: Əgər aidiyyəti qurumun məsullarının icazəsi ilə olarsa və rəsmi qanunlara riayət edilərsə, habelə, günaha və harama yol verilməzsə, maneəsi yoxdur. Məsullar da onların işinə bu baxımdan tam nəzarət etməlidirlər.

Sual 1397: Bəzi şəxslər başqalarına İslam Respublikasında mövcud olan nöqsanlardan və çatışmazlıqlardan söz açırlar. Bu söhbətlərə qulaq asmağın hökmü nədir?

Cavab: Aydın məsələdir ki, küfrün və dünya istismarçılarının qarşısında dayanan İslam Respublikasının simasını korlayan hər bir əməl İslamın və müsəlmanların xeyrinə deyildir. Buna görə də, əgər belə söhbətlər İslam Respublikasının zəifləməsinə səbəb olarsa, belə söhbətləri etməyə icazə verilmir.